Die digitale Landesbibliothek Oberösterreich

oö landes bibliothek

Terms and Conditions

The Library provides access to digitized documents strictly for noncommercial educational, research and private purposes and makes no warranty with regard to their use for other purposes. Some of our collections are protected by copyright. Publication and/or broadcast in any form (including electronic) requires prior written permission from the Library.

Each copy of any part of this document must contain there Terms and Conditions. With the usage of the library's online system to access or download a digitized document you accept there Terms and Conditions.

Reproductions of material on the web site may not be made for or donated to other repositories, nor may be further reproduced without written permission from the Library

For reproduction requests and permissions, please contact us. If citing materials, please give proper attribution of the source.

Imprint:
Director: Mag. Renate Plöchl
Deputy director: Mag. Julian Sagmeister
Owner of medium: Oberösterreichische Landesbibliothek
Publisher: Oberösterreichische Landesbibliothek, 4021 Linz, Schillerplatz 2

Contact:
Email: landesbibliothek(at)ooe.gv.at
Telephone: +43(732) 7720-53100

comœdiæ. Nam genitiuus gerundii ſingularis numeri iungitur genitiuo pluralis numeri. ut Plautus. Incapti ui duo. nominandi iſtorum magis q̃ edeundi copia. Similiter hic. date copiam creſcendi nouarum. i. ut cre-ſcant nouæ. & date illam copiam his poetis qui faciunt copiam. i. facultatem. ſpectandi. i. aſpiciendi. ſine ui-tiis. i. ſine erroribus ſeu erratis. Ne. i. non: prohibentis eſt. is. i. ille poeta non exiſtimet hoc dictum eſſe ſup. pro ſe. i. gratia ſui ſine ſua cauſa.

Dictum exiſtimet. q nup fecit ſeruo currenti in uia
Deceſſiſſe populum: cur inſa no ſeruiat: de illius
Peccatis plura dicet quũ dabit alias nouas: niſi finẽ
Maledictis facit. adeſte æquo aĩo. dare poteſtatem
Mihi ſtatariã agere. ut liceat p ſilentiũ. ne ſemper
Seruus currens. iratus ſenex. edax paraſcitus.
Sicophãta aũt ĩpudens. auarus lẽo aſſiduo agẽdi ſint
Seni clamore ſummo cum labore maxĩo mea. cauſa
Cauſam hanc iuſtam eẽ aĩum inducite. ut aliqua
Pars laboris minuatˀ mihi. nã nunc nouas q ſcribunt
Parcũt mihi nihil. ſiqua laborioſa ẽ ad me decurritˀ
Sin leuis ad aliũ defertˀ gregem. in hac ẽ pura oratio
Expimini in utrãq3 partẽ ĩgeniũ quid poſſit meum.
Si nunq̃ auare preciũ ſtatui arti meæ & eum eſſe
Quæſtũ in aĩum induxi meum q̃ maxime
Seruire ueſtris cõmodis exẽplũ ſtatuite in me. ut
Adoloſcẽtuli uobis placere ſtudeãt. potius q̃ ſibi.

DONA. ¶ Qui nuper. f. ſ. c. ĩ hoc no-tatur aduerſarius qui decoꝝ pſonæ nõ ſeruauerit. Quid. n. magis præter ſerui decoꝝ: q̃ ut illi populus ĩ uia decedat: & inſano ſeruiat. ¶ Date. p. m. ſ. i. ut liceat ad exitũ uſq; fabulæ ppetuo ſtare: ne ui-delicet aliq̃ turba fiat: ut fieri ſolet: aut ludis funabuli. aut gladiatoꝝ. Tunc eĩm neceſſe ẽ relinquere comœdiæ actionẽ. Et bene dixit ſtatariã. Agi eĩm dicitur fa-bula cũ recitatur ſtare cũ placet. Eſt etiã comœdia quæ dicitˀ ſtataria: aut moto-ria: a ſtatariis actibus uel motoriis. ¶ Ne ſemp. ſer. c. exprimit uarias pſonas quæ in comœdiis ĩtroducunˀ: quibus ars co-mica ualde nobilitatur. Inducitur autem leno periurus: amator feruidus: ſeruulus callidus: & amica illudens: & uxor inhi-bens: & mater ĩdulgens: & paruus obiur-gator: & ſodalis oppitulator: & miles p-liator: paraſciti edaces: parentes tenaces & meretrices procaces. ¶ Mea cã. cãm hãc iuſtã: paranomaſia. ¶ Si qua laborio-ſa ẽ. Iuſtum etenim ẽ ſeni in re laborioſa fauorem pſtare. ¶ Ad. a. g. gregem. cum cõtẽptu dixit: alios actores paruifaciens. ¶ Eſt. p. o. hoc ẽ nitida. quæ facile aſſenſum auditorũ ineat. ¶ Si nũq̃ auare. p. ſt. p hæc uerba Terẽtius demõſtrat quã grauis auctor ſit: qa ſuas comœdias pbet. ſic Horatius. Et cũ reſpõdere coneris. Quæ grauis æſopus: quæ doctus roſius egit. ¶ Et eũ eẽ quæſtũ. nonnunquã ſubauditˀ & ſi: ut ſit & ſi eũ quæſtũ. ¶ Seruire. u. cõ. plus dixit cõmodis quã ſi diceret uoluptatibus.

Stataria

comœdia Motoria

GVIDO. ¶ Qui poeta nup fecit. i. finxit ſuo poemate. populũ deceſſiſſe. i. locũ dediſſe ſeruo currẽti ĩ uia. & p hoc nõ ſeruauit decoꝝ. Cur. i. quare. populus ſeruiat. i. obediat obſequatˀ cedat ĩſano ſeruo. ſ. fatuo & de-ſipiẽti poeta dicet plura de peccatis. i. erroribus ipſius poetæ. ſ. luſcii. cũ. i. qñ. dabit alias comœdias nouas. ni ſi facit finẽ maledictis. i. detractiõibus ſeu cõuiciis & dictis cõtumelioſis ac mordacibus. Adeſte. i. ĩtenti eſto-te ac auxiliũ ferte more aduocati qui clıẽtı adeſt. i. pſidio illi ẽ æquo aĩo. i. bono aĩo & iuſte iudicãti ſine ulla affectiõe. in quẽq̃ date ptãtẽ ut mihi liceat p ſilẽtiũ. i. p taciturnitatẽ. agere. i. recitare hãc comœdiã. ſtatariã. i. quietã quæ nõ ẽ turbulenta ut motoriæ. nã comœdiæ motoriæ ſunt turbulẽtæ. ſtatariæ aũt ſunt quietiores. Itẽ mixtæ ex utroq; actu cõſiſtunt. alii dicũt liceat nihil agerˀ hãc ſtatariã. i. ſtando ppetuo uſq; ad fabulæ exi-tum ſine turba aliqua. Agi eĩm dr̃ fabula cũ recitatur. ſtare aũt cũ placet. Ne. i. ut nõ ſeruus currẽs ſit ſemper agendus. Itẽ ne ſenex iratus ſit agẽdus ſẽper ne paraſitus edax. i. uorax multi cibi ſit ſemp agẽdus. ne ſycophã-ta. i. calũniator de quo ſatis prius dictum ẽ. ĩpudẽs. i. inuerecũdus ſit ſp agẽdus. ne leno. i. fouẽs lenociniũ hoc ẽ puellarũ & ĩterdũ ppriæ uxoris uẽditor. auarus. i. cupidus hñdi. ne ergo hi oẽs prius enũerati ſint aſſidue agendi. i. repñtandi ac recitandi ſeni. ſ. mihi actori annoſo. ſũmo clamore. i. uociferatione magna cũ magno labore. uos ſpectatores ĩducite aĩum. i. impate uobis ſiue pſuadete. mea cã. i. mea cõtẽplatiõe hanc cãm. ſ. me eẽ ſenem iuſtã: ut aliqua pars laboris minuatˀ mihi. nã ii qui nũc ſcribunt. i. cõdunt nouas comœdias. nihil. i. nullatenus parcũt ſeni. ſ. mihi actori. ſiqua comœdia. i. ſi aliqua ẽ laborioſa. i. reqrẽs maximũ laborẽ in ea agẽ-da curritˀ ad me. i. ad me uenitˀ ut eã agã. ſin. i. ſed. ſi eſt leuis. i. facilis actu defertˀ ad aliũ gregẽ. i. ad alios acto-res nõ egregios. & gregẽ per cõtẽptũ alioꝝ actorũ dicit. In hac comœdia ſtataria ẽ oratio pura. i. nitidus ſer-mo & facile auditorũ aſſenſũ iniens. experimini. i. periculũ facite. in utrãq; partẽ. i. tã in comœdiis leuibus q̃ laborioſis. & tã ſtatariis q̃ motoriis quid meũ ĩgeniũ poſſit. i. quãtũ uiriũ habeat ingeniũ meũ in utriſq; reci-tãdis ac pbandis. hac re enĩ oſtendit Terẽtius q̃ grauis auctor ſit qui ſuas comœdias pbet. Si nũquã ſtatui. i. cõſtitui pſcripſi limitaui auare. pcium. i. mercedẽ. arti meæ. i. meæ ĩduſtriæ. & ſi induxi in aĩum. i. ſi exiſtima-ui. ſi mihi pſuaſi eũ q̃ſtum. i. illud lucrũ eẽ maximũ ſeruire. i. obſeq inſeruire ueſtris cõmodis plus dixit quã ſi dixiſſet uoluptatibus. cõmodis ergo. i. utilitatibus. ſi ergo hæc feci ſtatuite. i. collocate exẽplũ ĩ me. ut. i. q; ado-leſcẽtuli. i. iuuẽculi q & & ipſi in pſcæniũ ſunt pdituri agẽdi grã. ſtudeant. i. laborẽt placere uobis potius quã ſibi. q. d. quẽadmodũ in arte mea non ſector lucella ſed potius auditoꝝ uoluptatibus ſeruire cõtẽdo: ſic & ip-ſi adoleſcentuli potius ineũdæ gratiæ ueſtræ grã ſuam artem agendi exercebunt quã quæſtus & lucri.